

A decorative graphic featuring two unrolled scrolls on golden stands, with ornate scrollwork flourishes above and below the central text.

תורת הרי"ף

ביאורים, פנינים, מוסרים וחדושים משיעורי
האדמו"ר רבי יאשיהו פינמו שליט"א
לפרשת השבוע

A decorative flourish consisting of a central scrollwork element with horizontal lines extending to the left and right.

פרשת וירא

פרשת וירא

"וַיֵּרָא אֱלֹהֵי ה' בְּאֵלֵי מֶמְרָא"

הזכות של ממרא בעצה שנתן להכניע את
יצר הרע לכלל עם ישראל

אנחנו רואים בפרשת השבוע "וַיֵּרָא אֱלֹהֵי ה' בְּאֵלֵי מֶמְרָא" ורבותינו שואלים מה זכה ממרא שתקרא פרשת על שמו ועונים משום שהוא נתן לאברהם אבינו את העצה על הברית מילה. כל המפרשים מקשים וכי אברהם אבינו שהיה קודש קודשים צריך לקבל עצה מגוי על הברית מילה, פשוט שאברהם אבינו היה עושה ברית מילה. אם כך מה הפירוש שאברהם אבינו נטל עצה מממרא על הברית מילה?

אלא אפשר לפרש ולומר יסוד גדול, יש מחלוקת בין הרמב"ם לרמב"ן למה עושים ברית מילה, הרמב"ם אומר (מו"נ ג, פרק מט) שעל ידי ברית המילה מורידים את הכוח

של התאוה הגדולה שיש לאדם, וכשהאדם עושה ברית מילה, הוא מפחית ומוריד את הכוח של התאוה. הרמב"ן חולק על הרמב"ם ואומר (בראשית יז, ט), שלא מורידים את כוח התאוה אלא מתי שהאדם עושה ברית מילה מוסיפים עליו קדושה.

על פי זה אפשר לבאר ולומר, יש לנו שתי ברכות שמברכים בברית מילה. ברכה ראשונה אשר קדשנו בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ עַל הַמִּילָה. וברכה שניה אשר קדשנו בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ לְהַכְנִיסוֹ בְּבְרִיתוֹ שֶׁל אַבְרָהָם אֲבִינוּ. ואפשר לומר ששתי ברכות אלו הן הסברות של הרמב"ם והרמב"ן, לפי הרמב"ם שברית המילה היא מפחיתה ומורידה את הכוח של היצר הרע זו הברכה הראשונה שאנו מברכים על המילה. הברכה השנייה להכניסו בבריתו של אברהם אבינו, זו כמו סברת הרמב"ן שברית מילה מוסיפה קדושה על האדם ומכניסה אותו בבריתו של אברהם לקדושה וטהרה.

וכך אפשר לבאר ולומר, אברהם אבינו ידע שבברית מילה יש שני חלקים, חלק ראשון

כמו שאומר הרמב"ם להפחית את היצר הרע וחלק שני כמו שאומר הרמב"ן להוסיף קדושה על האדם. בברית המילה יש שני חלקים, "סור מרע" זה החלק שחותכים זו הברכה הראשונה, "ועשה טוב" זו הפריעה והברכה השנייה.

אברהם אבינו היה בקדושה גדולה בברית מילה ולא היה לו אף יצר הרע, אברהם אבינו אמר אם אני עושה ברית מילה, האם זה להוריד את היצר הרע או לרומם את עצמי בקדושה וטהרה. אם אברהם אבינו היה עושה ברית מילה ואומר "למול", זה היה רק להכניס את עצמו בקדושה ולעשות ברית בינו לבין השם, אבל אם יאמר "על המילה" זה להוריד את היצר הרע.

אברהם אבינו לא ידע איזו סוג מילה לעשות וממרא נתן לאברהם אבינו עצה לעשות ברית בצורה שתכוון על כלל עם ישראל "על המילה" להוריד את היצר הרע. זו העצה שנתן ממרא לאברהם אבינו גם להוריד את היצר ולא רק להכניס את הטוב אלא גם להפחית את היצר

הרע ובזכות העצה הטובה הזו שנתן ממרא,
זכה שתיקרא פרשה על שמו.

**”קַח נָא מֵעַט מִיַּם וּרְחֲצוּ רַגְלֵיכֶם וְהִשְׁעֵנוּ
תַּחַת הָעֶץ”**

אברהם אבינו זרע לעתיד לבוא שעם ישראל
ילמדו תורה את המלאכים

מוצאים בפרשת השבוע שבאו שלושת
המלאכים לאברהם אבינו ואברהם אבינו נתן
להם לשתות ולאכול. צריך לשאול מה היה
באותו מפגש בין אברהם אבינו למלאכים ומה
הלימוד מאותו המפגש?

אז צריך לדעת יסוד גדול, כתוב שלעתיד
לבוא מתי שהמשיח יבוא **”כִּי מְלֶאכֶה הָאָרֶץ דַּעַה
אֵת ה' פְּמִים לַיָּמִים מְכֻסִּים”** (ישעיהו יא, ט) כל עם
ישראל ידעו את התורה הקדושה, ילמדו את
כל התורה הקדושה ויהיו בקיאים בה. אצל

אומות העולם, חלק יתגירו ויהיו גרים גמורים ומי שרשע ולא בדרך השם, לא ישאר בעולם.

ויש לנו מצוה בתורה הקדושה ללמד תורה, אז נבוא ונשאל ללמוד תורה, ילמדו. אבל ללמד תורה, איך ילמדו תורה אחד את השני, הרי כולם יהיו תלמידי חכמים וידעו את התורה, את מי ילמדו כשכולם יהיו גדולים בתורה?

אלא אומר רבנו החתם סופר יסוד גדול, מתי שיבוא מלך המשיח עם ישראל, עם ישראל ישבו וילמדו תורה את המלאכים. אומר רבנו החתם סופר שהפעם הראשונה שלימדו את מלאכי השרת תורה היה בפרשת השבוע, מתי שבאו המלאכים לביתו של אברהם אבינו ואברהם אבינו אמר להם "יִקַּח נָא מְעֵט מִיָּם וְרִחְצוּ רַגְלֵיכֶם וְהִשְׁעֲנוּ תַּחַת הָעֵץ" וידוע שאין מים אלא תורה כמו שנאמר בנביא (ישעיה נה, א) "הוֹי כָּל צִמָּא לְכוּ לַמַּיִם".

והתורה ממשיכה "וְאִקְחָה פֶת לָחֶם" אברהם אבינו נתן להם לחם והתורה נמשלה ללחם שנאמר (משלי ט, ה) "לְכוּ לֶחֱמוּ בִלְחֵמִי". אברהם אבינו ישב עם המלאכים ולימד אותם תורה

וכתוב בספרי הקבלה שאברהם אבינו לימד אותם הלכות וכוונות נשגבות לשעת האכילה. אם כך מתי שיבוא המשיח, עם ישראל יקיים את מצוות לימוד תורה על ידי שילמדו את המלאכים והיסוד הזה התחיל אצל אברהם אבינו מתי שבאו המלאכים, שם נזרע היסוד ללמד את מלאכי השרת.

**"יִקַּח נָא מֵעַט מֵיָמִים וְרַחֲצוּ רַגְלֵיכֶם וְהִשְׁעֵנוּ
תַּחַת הָעֶץ"**

לפני כל לימוד תורה ועשיית מצוה יש להרהר
בתשובה

יש יסוד גדול שצריך לדעת, בכל פעם שלומדים תורה או לפני שעושים מצוה או מעשה טוב, האדם יהרהר בתשובה. כי אם אדם לא מהרהר בתשובה ועושה את המצוה או המעשה טוב, הכוח של המצוה או המעשה טוב הולך ח"ו לסיטרא אחרא.

בפרשת השבוע אומר אברהם אבינו למלאכים אחרי שחשב שהם עוברי דרכים ולא יראי שמיים "יִקַּח נָא מֵעֵט מִים וְרַחֲצוּ רַגְלֵיכֶם" תיקחו מים ותהרהרו בתשובה לפני שאתם מתקרבים לקב"ה "וְהִשְׁעֵנוּ תַּחַת הָעֵץ" עץ זו התורה הקדושה, לפני שאתם הולכים לעץ לתורה הקדושה, תרחצו את הרגלים שלכם ותהרהרו בתשובה ורק אז תוכל להישען תחת העץ וללמוד תורה. כי מי שלומד תורה מבלי להרהר בתשובה, מי שנותן צדקה או עושה מעשה טוב מבלי להרהר בתשובה, הכוח של התורה או הכוח של המצוה הולך ח"ו לסטרא אחרא.

זה מה שאומרים חז"ל (פסחים נ.) אשרי מי שבא לכאן ותלמודו בידו אשרי מי שמגיע לשמיים ותלמודו נקי בלי סטרא אחרא, שהרהר בתשובה לפני וניקה את עצמו לפני מהסטרא אחרא.

האדם צריך להרהר בתשובה לפני שעושה מצוה או לפני שמתפלל, וכך המשנה אומרת (ברכות ה, א) חֲסִידִים הָרְאוּשׁוּנִים הָיוּ שׁוֹהִים שְׁעָה אַחַת וּמִתְפַּלְלִים, כְּדֵי שְׂיִכְוְנוּ אֶת לְבָבָם לְמִקּוּם. שעה לפני התפילה היו מהרהרים בתשובה שלא לתת

את הכוח של התפילה לסטרא אחרא. כל מעשה טוב או מצוה, אדם יהרהר בתשובה ואז התורה או המעשה טוב שהוא עושה עולה זך ונקי לפני הקב"ה.

"אַחֲרֵי בְּלַתִּי הִיְתָה לִי עֵדְנָה וְאֵדְנִי זָקֵן"

האדם צריך להיות במעלה הראויה כדי להנות מהנס שנעשה לו

אנחנו מוצאים בפרשת השבוע אחד היסודות הגדולים והחשובים בתורה הקדושה, המלאך בא לאברהם אבינו ולשרה ומבשר להם שיפקדו בבן זכר, "וַיֹּאמֶר שׁוֹב אֲשׁוּב אֵלֶיךָ כֵּעֵת חַיָּה וְהִנֵּה בֵן לְשָׂרָה אֲשֶׁתְּךָ" שרה שומעת "וַתִּצְחַק שָׂרָה בְּקִרְבָּהּ לֵאמֹר אַחֲרַי בְּלַתִּי הִיְתָה לִי עֵדְנָה וְאֵדְנִי זָקֵן". הקב"ה בא לאברהם ושואל אותו "לָמָּה זֶה צִחְקָה שָׂרָה לֵאמֹר הֲאֵף אֲמַנָּם אֶלְד וְאֵנִי זָקְנָתִי".

אולי אפשר לפרש על פי דברי רבנו ה"בני יששכר" יסוד גדול בעבודת השם, מתי שנולד לאדם בן או נעשה לאדם נס שזכה בדבר כלשהו, אבל אותו אדם לא נמצא במעלה או במדרגה שהוא מכיר בניסו או שהנס הזה מגיע לו על פי מה שזכה. אדם שלא היו לו ילדים והתפלל הרבה לקב"ה ובדרך נס נפקד בבנים, יש לו שכר גדול שקיבל בן, אבל הבן הזה לא נחשב בן שלו ואין לבן הזה שייכות רוחנית לאבא, כי הילד הזה נולד בנס ולא בדרך טבע. אם האבא לא במדרגה או במעלה גדולה ונשגבה שהילד יכול להשתייך אליו, הילד עדיין לא נקרא ולא משתייך לאבא שלו עד שהאבא יעלה ויתעלה לדרגה גבוהה ורוחנית ורק אז הבן יהיה משוייך רוחנית לאבא שלו.

כך גם בכל עניין שנעשה לאדם נס, לאדם אין זכות להנות מהנס ואין לו כוח על הנס ושהנס ישתייך אליו עד שהאדם עולה ומתעלה, נהיה בדרגה גבוהה ומרוממת שאז יש לו כוח שהנס יקרא על שמו, אז יש לו היתר להנות מהנס ושיקרא על שמו.

אם כך מתי שהקב"ה אמר לשרה שיהיה לה בן, שרה שהייתה צדקת גדולה וסוכה ברוח הקודש, הייתה בצער ואמרה "אַחֲרַי בְּלִתי הֵיְתָה לִי עֲדָנָה וְאֲדֹנָי יִקְוֶן". שרה פחדה שאברהם אבינו זקן ואין לו מספיק זכויות, אם יהיה לו בן זה לא יקרא על שמו ואז זו בעיה וצרה גדולה.

אדם צריך לדעת שאם יש לו נס, הוא צריך זכות שתהיה לו כדי להנות מהנס הזה ותהיה לו מעלה גבוהה שהנס יהיה על שמו ואם נעשה לו נס והאדם לא במעלה גבוהה וגדולה, אין לו כוח וזכות להנות מאותו הנס.

**"לָפָה זֶה צָחָקָה שָׂרָה לֵאמֹר הֲאֵף אֲמַנֶּם
יֵלֵד וְאֲנִי זְקֵנָתִי"**

השם הקדוש הא"א כסגולה לבטל עין הרע

בדבר תורה הזה יש סגולה כנגד עין הרע וכל אחד ילמד אותו ויפנים בדעתו לשמור אותה במחשבתו ולהינצל מעין הרע.

אנחנו רואים בפרשת השבוע אחרי ששרה שומעת את הבשורה "וַתִּצְחַק שָׂרָה בְּקִרְבָּהּ לֵאמֹר אַחֲרַי בְּלִתי הִיְתָה לִי עֵדָנָה וְאֵדְנִי זָקֵן" אומר הקב"ה לאברהם אבינו "לָמָּה זֶה צָחָקָה שָׂרָה לֵאמֹר הֲאֵף אֲמֹנָם אֵלֶּד וְאֵנִי זָקֵנָתִי. הֲיִפְלֵא מֵה' דְּבַר לְמוֹעֵד אֲשׁוּב אֵלֶיךָ כְּעַת חַיָּה וְלִשְׂרָה בֵן". צריך לבאר את הפסוקים האלה, המלאכים באים לביתו של אברהם אבינו ואחד מהמלאכים בא לבשר לשרה ששנה הבאה יהיה לה בן וכשרה שומעת את הבשורה, היא צוחקת. נבוא ונשאל איך יתכן ששרה צחקה, הרי היא הייתה צריכה לקבל את זה בכובד ראש ובהכנעה, מדוע היא צחקה?

אלא מובא בספרים הקדושים שישמעאל עמד מאחרי הדלת ושמע את המלאך שאומר את הבשורה לשרה, שרה אמנו פחדה שישמעאל יתן עין הרע בדברי המלאך וחס ושלום הדבר לא יתקיים. לכן שרה עשתה את עצמה צוחקת כדי שישמעאל יחשוב ששרה לא מאמינה וככה לא יצא מזה כלום ושרה תינצל מעין הרע של ישמעאל.

אבל הקב"ה בא לאברהם אבינו בטענה למה צחקה שרה ואם תאמר שהיא פוחדת מעין הרע, הרי יש שם קדוש שכתוב בספרים הקדושים ורבי שמשון מאוסטרופולי מדבר ומחזק על זה הרבה, ושם זה הוא אחד מע"ב שמות, שם הא"א שיוצא מהפסוק "ה'אף א'מנם א'לד". אומר הקב"ה לאברהם אבינו, שרה לא הייתה צריכה לצחוק ולפחד מהעין הרע של ישמעאל אלא הייתה רק צריכה לומר "ה'אף א'מנם א'לד" ולכוון את הראשי תיבות של השם הקדוש היוצא מהפסוק הא"א שהוא כנגד עין הרע, לכן שאל הקב"ה את אברהם למה שרה צחקה ולא כיוונה בשם הקדוש.

וכך רואים גם כשהקב"ה אומר לאברהם אבינו ללכת לעקוד את בנו, אומר הקב"ה (בראשית כב, ב) "קח נא את בנך את יחידך אשר אהבת את יצחק ולך לך אל ארץ המצרים" וגם פה רואים את השם הקדוש הא"א שיוצא מהמילים א'ל א'רץ ה'מצרים. הקב"ה אמר את השם הזה לאברהם אבינו, משום שהקב"ה ציווה את אברהם אבינו לעקוד את יצחק בנו ועקידת יצחק היא לדורות ולנצח נצחים. הקב"ה פחד שמלאכי השרת יעשו עין הרע לאברהם

וליצחק, לכן הקב"ה שם בתוך הציווי שלו שהוא מצווה את אברהם אבינו לעקוד את בנו "אֵל אֲרִיז הַמְרִיָּה" את השם הקדוש הא"א שהוא כוח להינצל מעין הרע לא רק של בני אדם אלא גם עין הרע של המלאכים.

וזה גם מה שאומרים בתפילה מתי שנכנסים לבית הכנסת "וְאֲנִי בְּרַב חֶסֶדְךָ אָבֹא בֵּיתְךָ אֲשֶׁתְּחַוֶּה אֶל הַיְכָל קִדְשֶׁךָ בְּיִרְאַתְךָ" (תהלים ה, ח) בשעה שנכנסים לבית הכנסת מפחדים שהמלאכים לא יעשו עין הרע כי גם המלאכים מקנאים מהאנשים ועושים עין הרע, "אֲשֶׁתְּחַוֶּה אֶל הַיְכָל" ראשי תיבות השם הקדוש הא"א להינצל גם מעין הרע של המלאכים.

וכך גם רואים כשמשה רבנו אומר לבני ישראל (דברים א, י) "ה' אֱלֹהֵיכֶם הִרְבֵּה אֶתְכֶם וְהִנֵּכֶם הַיּוֹם כְּכֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם לְרַב" שיש את השם הקדוש הא"א להינצל מעין הרע. שם זה הוא גדול וקדוש להינצל מעין הרע ומתי שהאדם מכוון את השם הזה הא"א או אומר את אחד מהפסוקים האלו, יש לו כוח להינצל מעין הרע ומדברים קשים.

לכן האדם ידע בדעתו יסוד גדול שעין הרע זה דבר מסוכן ביותר והאדם צריך להיזהר ממנו, אבל מתי שהאדם קושר את ההצלחה שלו לשמיים, עין הרע לא חלה עליו. מתי שהאדם קושר את ההצלחה שלו לעצמו, עין הרע כן חלה עליו. אדם שאומר על חברו איך הוא התעשר, איך הוא חכם ויש לו שכל, איך הוא יפה ואיך הוא כך, הוא שם עליו עין הרע. אבל אם האדם אומר הקב"ה נתן לחברי הצלחה, הקב"ה נתן לחברי יופי, נתן לו בנים, לא פוגע בו עין הרע.

והאדם צריך להיזהר גם על הילדים שלו שלא לומר שהם יפים וחכמים או מוצלחים כי הוא עושה להם עין הרע, אלא לקשור כל הצלחה לקב"ה. הם חכמים כי הקב"ה נתן להם חכמה, הם עשירים כי הקב"ה נתן להם עושר, כל דבר שקושרים לקב"ה אין בו עין הרע, אבל דבר שהאדם קושר לעצמו יש בזה עין הרע ועל ידי השם הקדוש הא"א יכול להינצל מעין הרע.

**"וַיֹּאמֶר ה' זַעֲקֵת סְדוֹם וְעִמּוֹרָה כִּי רַבָּה
וַחֲטָאתָם כִּי כָבְדָה מְאֹד"**

חומרת מעשי אנשי סדום הייתה רבה כי פעלו
רק עם שכל ובלו רגש

המשנה אומרת (אבות ה, י) **הָאוֹמֵר שְׁלִי שְׁלִי וְשִׁלְךָ שְׁלְךָ, זוּ מִדָּה בִּינוּנִית. וַיֵּשׂ אוֹמְרִים זוּ מִדַּת סְדוֹם. הַמְשֵׁנָה אוֹמֵרֵת כֵּךְ, אָדָם שֶׁאוֹמֵר מֵה שֶׁשְׁלִי שֵׁייךְ לִי וּמֵה שֶׁשֶׁלְךָ שֵׁייךְ לְךָ וְהַמְשֵׁנָה מְבִיאָה שְׁתֵּי דַעוֹת, דַּעָה אַחַת אוֹמֵרֵת שֶׁזוּ מִיִּדָּה בִּינוּנִית שֶׁזֶה אָדָם בִּינוּנִי שְׁרוּצָה אֶת שְׁלוֹ שִׁיְהִיָּה אֲצִלּוֹ וּמֵה שֶׁל הָאָדָם הַשֵּׁנִי שִׁיְהִיָּה שְׁלוֹ וְדַעָה שֵׁנִיָּה אוֹמֵרֵת שֶׁזוּ מִיִּדַּת סְדוֹם.**

צריך להבין מה הפירוש מידת סדום, הרי אדם שאומר מה ששלו שלו ומה ששלך שלך, למה לקרוא לזה מידת סדום. הרי בפרשת השבוע ראינו שאנשים סדום היו רשעים בעלי מידות רעות ומושחתות והקב"ה החריב את כל העיר בצורה קשה ביותר, אם כך מה האדם הזה בסה"כ אמר שזו מידת סדום, מה חמור כ"כ בזה שהאדם רוצה את שלו שישאר אצלו

ומה של חבירו ישאר אצל חבירו וזה יקרא
מידת סדום?

אלא אולי חשבנו לבאר ולומר יסוד גדול, הסכנה הגדולה בחיים של כל אדם בהתמודדות עם החיים היא כמו המצב שהיה בסדום, כל אדם רואה את החיים שלו בצורה שכלית. כל דבר שהאדם רואה בחיים הוא רוצה שיסתדר לו בשכל. אם מסתדר לו בשכל, האדם שמח ורגוע ועושה את הדבר בשלימות. אבל אם הדבר לא מסתדר לאדם בשכל, האדם לא מקבל את הדברים ומתמרמר בתוך הלב.

אזתה הדרך ואותם מעשים היו גם בסדום, אנשי סדום היו אנשים שרצו שהכל יסתדר להם שכלית ומה שלא מסתדר להם שכלית הם לא מקבלים. אדם שאומר שלי שלי ומה ששלך שלך, זה שכלי וזו מידת סדום. מי שרוצה ללכת בדרך השם אסור לו להסתכל על החיים בצורה שכלית, אלא האדם צריך להסתכל בחיים גם בצורה רגשית ולא רק בשכל. אדם שהולך רק שכלי זו מידת סדום.

הגמרא אומרת (סנהדרין קט). שאנשי סדום היו אומרים יש לנו דרך ארץ טובה מאוד, האדמה של סדום הייתה טובה ביותר בעולם והייתה נותנת את התבואה הטובה ביותר, אם כך למה אנשים זרים יבואו לגור בעיר שלהם ויבואו לקחת להם את הפרנסה. כך הלכו וחוקקו חוקים נגד כל אדם זר שמגיע, כי אמרו שלי שלי, זה שלנו וישאר שלנו ואדם זר לא יכנס למה ששלנו. מזה התדרדרו עד שהגמרא אומרת שהגיעו לדברים הקשים ביותר ומעשים חמורים כמו שהגמרא מספרת שהיו בסדום והכל זה בצורה שכלית.

וכך הגמרא מספרת שבעיר סדום היו מרשים לבקש צדקות, עיר של עשירים שהיו נותנים צדקות אבל הם עשו חוק שכל מי שאסף כסף אסור לתת לו לקנות כלום שתיה או אוכל, כלום. היו עושים חוקים שכליים, צדקה זה טוב אבל היו עושים חוקים נגד מי שמבקש צדקה. ברגע שהאדם חי את החיים ועושה את הדברים שכליים ומוריד כל רגש מהחיים שלו, זו הדרך להביא לחורבן של העולם.

האדם חייב שהחיים שלו יהיו שכליים אבל מעורים ברגש, שהרגש יהיה שותף לכל החלטה של השכל. אם השכל שולט לבד וקובע לבד, הגמרא אומרת (בבא מציעא ל:): לא חרבה ירושלים אלא על שדנו בה דין תורה... שהעמידו דיניהם על דין תורה ולא עבדו לפנים משורת הדין, הכל היה שכלי ולכן הכל נחרב.

אם האדם לא מערב את הרגש, הוא לא יכול להגיע ולהתקדם לאף דבר. האומר שלי שלי ושלך שלך זו מידת סדום, כי אסור רק שכל וחייב רגש, כי עם רגש האדם יוכל להגיע למקומות נכונים ואמיתיים.

**”וַיִּשְׁכַּם אַבְרָהָם בְּבֶקֶר אֶל הַמָּקוֹם אֲשֶׁר
עָמַד שָׁם אֶת פְּנֵי ה'”**

מתפילת שחרית שייסד אברהם אבינו למדו
שאין תפילה ששבה ריקם

בפרשת השבוע יש יסוד גדול שצריך לשים אותו חזק בלב ובנפש מול העיניים של כל אחד ואחד, מצאנו בפרשת השבוע שהקב"ה

שלח לאברהם אבינו שלושה מלאכים גבריאלי מיכאל ורפאל, גבריאלי להחריב את סדום, מיכאל לבשר לשרה שתיפקד בבן ורפאל לרפא את אברהם. התורה אומרת מתי שאברהם שמע שהולכים להחריב את סדום, הלך אברהם אבינו והתפלל לקב"ה שימתק את הדינים ולא יחריב את סדום.

אבל הקב"ה לא שמע את תפילתו של אברהם אבינו והקב"ה החריב את סדום. התורה הקדושה מספרת שלמחרת בבוקר הלך אברהם אבינו למקום שבו התפלל יום לפני כן שהקב"ה לא יחריב את סדום ושם תיקן את תפילת שחרית. אם כך צריך לשאול שאלה חזקה ביותר, למה אברהם אבינו היה צריך להתפלל כ"כ תפילות ארוכות ולבקש מהקב"ה שלא יחריב את סדום ובסוף הקב"ה לא שומע לו?

אלא כתוב בספרים הקדושים שמאותו היום ולהבא התחיל דבר חדש בעולם, שכל תפילה שאדם מתפלל גם אם היא לא נענית, היא לא נעלמת אלא הולכת ונשמרת באיזה מקום וביום מן הימים הקב"ה עונה לאדם ונותן לו

את מה שהוא ביקש. למשל, אדם שמתפלל על פרנסה הרבה שנים ולא נענה, יבוא יום והקב"ה יקח את כל התפילות שלו על פרנסה ויתן לו פרנסה, ואם לא, אז לילדים שלו. כך גם בבריאות, הקב"ה שומע את התפילות ושומר אותם, באחד הימים הקב"ה לוקח את התפילות ומשתמש בהם, אין תפילה שעולה ריקם. כל תפילה שהאדם מתפלל, הקב"ה עונה ונותן אותה לאדם.

ודבר זה שכל תפילה נשמרת והקב"ה מחליט מתי להשתמש באותה תפילה, התחיל מאותו יום אחרי שנחרבה סדום ואברהם שב להתפלל במקום שבו התפלל על סדום וייסד את תפילת שחרית, יום אחרי שסדום נחרבה התחיל שהתפילות נשמרות והקב"ה משתמש איתן בשעה ובזמן הנכון שצריך.

אבל צריך לדעת יסוד גדול, מתי שאדם מתפלל או מישהו מתפלל עליו והתפילות שמורות, בכוח של תפילת שחרית באופן כללי ובפרט כשהאדם מכוון בברכת "מגן אברהם" בתפילת שמונה עשרה, יש לאדם כוח לעורר את כל תפילות הקדמונים שהתפללו עליו, שההורים שלו התפללו עליו, שרבנים התפללו

עליו, שהוא התפלל ולא נענה, יש כוח לעורר את זה באותה שעה בתפילת שחרית השישועה תבוא לאדם.

כל בוקר בתפילת שחרית כשהאדם אומר "מגן אברהם" יכוון בדעתו שכל תפילות הקדמונים שהתפללו עליו ולא נענו, שהכל יתעורר ועכשיו תבוא לו הישועה מכל התפילות בעבר שהתפללו שעכשיו יתעוררו וירדו לאדם באותו רגע. יש בכוח של תפילת שחרית כל בוקר לעורר על האדם חסדים וירדו עליו חן וחסד וישועה גדולה.

לכן כל אדם בתפילת שחרית כל יום יבקש מהקב"ה שהתפילות של העבר והתפילות שהתפללו עליו ירדו ממרום עליו ויושפע לו שפע רב מכל העולמות. יש כוח גדול בתפילת שחרית ובפרט בברכת "מגן אברהם" לעורר רחמים שכל התפילות והישועות ירדו על האדם.

**"וַיִּשְׁכַּם אַבְרָהָם בַּבֶּקֶר אֶל הַמָּקוֹם אֲשֶׁר
עָמַד שָׁם אֶת פְּנֵי ה'"**

*שלושת התפילות שייסדו לנו האבות כנגד
שלושה זמנים בחיים של האדם*

ידוע שהאבות הקדושים תיקנו לנו את התפילה, אברהם אבינו תיקן שחרית, יצחק אבינו תיקן מנחה ויעקב אבינו תיקן ערבית. המדרש אומר (תנחומא, כי תבוא א) **צָפָה מֹשֶׁה בְּרוּחַ הַקֹּדֶשׁ וְרָאָה שְׁבִיטַת הַמִּקְדָּשׁ עֹתִיד לְחַרֵּב וְהַבְּנוּיִם עֹתִידִין לְפָסֵק, עָמַד וְהִתְקִין לְיִשְׂרָאֵל שִׁיְהִיו מִתְפַּלְלִין שְׁלֹשָׁה פְעָמִים בְּכָל יוֹם.** ודבר זה הוא לא סתירה או מחלוקת משום שאברהם אבינו הניח את היסודות הראשונים של התפילה ומשה רבנו שכלל את התפילה יותר והגדיל אותה ואנשי כנסת הגדולה פיתחו ושכללו אותה יותר.

אם כך את היסוד הראשון של תפילת שחרית אברהם אבינו תיקן, את היסוד של תפילת מנחה יצחק אבינו תיקן ואת היסוד של תפילת ערבית יעקב אבינו תיקן. אחרי כן כשראה משה רבנו את ירידת הדורות הוא פיתח והרחיב את היסוד שהאבות תיקנו

ואחרי כן אנשי כנסת הגדולה באו והרחיבו, וכך במשך כל דור ודור צדיקים וקדושי עליון הוסיפו עוד כוונות ועוד מילים על פי הצרכים של הדור.

אבל צריך לדעת שהזמנים של התפילות שהאבות תיקנו באים לסמל משהו, אברהם אבינו תיקן תפילת שחרית והתורה הקדושה אומרת לנו על אברהם אבינו (בראשית כד, א) "וְהָיָה כִּי אֲבָרְהָם בְּכַל הַיּוֹם הַהוּא אָבִינִי הַכֹּל, אֲבָרְהָם אֲבִינוּ הִיָּה עֲשִׂיר, הָיוּ לוֹ יִלְדִים, הָיוּ לוֹ חַיִּים טוֹבִים וּמוֹצֵלְחִים. הָאָדָם צָרִיךְ לַהֲוֹדוֹת לְקַב"ה גַּם מִתִּי שֶׁהַכֹּל טוֹב לוֹ, שֵׁשׁ לוֹ פִּרְנֶסָה וַיֵּשׁ לוֹ יִלְדִים, שֶׁהַחַיִּים אֲצִלוּ הֵם אוֹר כְּמוֹ בּוֹקֵר, כִּךָּ הַחַיִּים אֲצִלוּ.

יצחק אבינו תיקן את תפילת המנחה, אם יש לאדם תקופות בינוניות כמו צהרים, כמו מנחה זמן בין הערבים שיש קצת אור וקצת חושך, גם כן האדם צריך להתפלל את התפילה של הצהרים שהחיים אצלו בינוניים, כמו יצחק אבינו שהיו לו תקופות טובות ותקופות פחות טובות. החיים של יצחק לא היו חיים תקינים תמיד טובים או רעים אלא היו בינוניים, אז גם

אדם אם החיים אצלו בינוניים כמו יצחק, צריך לעמוד גם כן ולהודות ולהלל לקב"ה.

ויעקב אבינו תיקן תפילת ערבית בזמן של הלילה שיש חושך, יעקב אבינו עבר דברים קשים עם לבן ועם עשו, עם דינה ועם יוסף, עם ירידה לארץ מצרים, החיים של יעקב אבינו היו קשים ומרים. גם מתי שרע לאדם וחושך לאדם, גם כן הוא צריך להודות ולהתפלל לקב"ה.

וזה מה שאומר דוד המלך לקב"ה (תהלים צב, ב-ג) "טוב להודות לה' ולזמר לשמך עליון. להגיד בפקר חסדך ואמונתך פלילות", אדם צריך להודות להשם ולזמר ולשיר לקב"ה "להגיד בפקר חסדך" גם מתי שיש בוקר וטוב יש להודות להשם על החסד שהוא נותן, "ואמונתך פלילות" גם אם יש לאדם לילה וחושך, זמנים קשים ותקופות קשות גם כן יהיה חזק באמונה וימשיך להודות לקב"ה.

לכן צריך להודות לקב"ה בוקר וערב וצהריים על הטוב, להודות על הטוב. אם בינוני, להודות על הבינוני. וגם אם יש דברים קשים ולא נוחים גם כן עליהם להודות לקב"ה, כי אין

דבר רע מהשם ורק טוב יוצא מהשם. וידע האדם כשכך מברך ומודה, יורד עליו שפע ממרום וסיעתא דשמיא גדולה.

**"קח נא את בנך את יחידך אשר אהבת את
יִצְחָק"**

רצה כאשר ירצה יוצרך

מוצאים בהנהגות של הרא"ש שהיה קודש קודשים, הדרכה ליום רביעי יסוד גדול רצה כאשר ירצה יוצרך. רבנו אשר אומר שהאדם צריך לרצות מה שהיוצר שלו הקב"ה רוצה, פירושו אם הקב"ה רוצה שיהיה לאדם עכשיו צער מסויים, אז שהאדם ירצה בזה ולא יתנגד לזה. הקב"ה, היוצר של האדם נתן לו התנגדות מסוימת, אז האדם צריך לרצות בזה.

אין לאדם פרנסה, אז הוא צריך לרצות במה שיוצרו רוצה, עליו לשמוח במצב שלו כי זה מה שהיוצר שלו הקב"ה רצה. אין לאדם

ילדים, עליו לשמוח במה שהיוצר שלו רוצה. אין לאדם זיווג, עליו לרצות במה שהיוצר שלו רוצה. וזה יסוד גדול שמלמד רבנו אשר את התלמידים שלו ליום רביעי, שהאדם ירצה במה שהיוצר שלו רוצה.

אם כך נבוא ונשאל, אם אנחנו צריכים לבוא ולרצות את מה שהיוצר שלנו הקב"ה רוצה, אם כך איך נתפלל, אדם בשעת התפילה אמור להיות בדבקות ובכוונה לרצות את מה שהוא רוצה ולהתפלל בלב שלם, אז אם אין לו ילדים והוא מתפלל שהוא רוצה ילדים, אז הוא עושה להיפך ממה שהיוצר שלו רוצה. אם לאדם אין פרנסה והוא בצער ומתפלל שהוא רוצה פרנסה, אז הוא רוצה הפוך ממה שהיוצר שלו רוצה. אם כך איך אפשר שזה יסתדר עם דברי הרא"ש שהאדם ירצה במה שיוצרו רוצה?

אלא אפשר לבאר ולומר יסוד גדול, אדם בשעת התפילה צריך להתנתק מהכל ולבקש מה שהוא צריך מהקב"ה מכל הלב, בהשתוקקות ברצון שלם, אבל ברגע שהוא מסיים את התפילה, להתנתק מזה. אין

לאדם פרנסה, שיתפלל על זה וירצה את זה מעומק הלב, אבל ברגע שסיים את התפילה עליו להתנתק מזה. אדם צריך ילדים, בשעת התפילה ידבק בזה בכל הכוח, ברגע שסיים יתנתק מזה.

הדברים של הרא"ש מלמדים אותנו, כל רצון שיש לאדם שירצה אותו בכל הכוח, אבל ברגע שסיים להתפלל על הדבר, יתנתק מזה ויסיים אותו, לא ימשוך ויגרור אותו לאחרי כן, כי ברגע שהאדם גורר דבר, הוא עושה הרס גדול ביותר. ברגע שהאדם מתפלל על הדבר שירצה את זה מעומק הלב, בדבקות ובשלימות לקב"ה. אבל ברגע שסיים ירצה את מה שיוצרו רוצה, ירצה במצב שלו כי זה מה שיוצרו הקב"ה רוצה ומצפה ממנו.

לכן האדם צריך לבנות חומה וקיר בין מה שהקב"ה רוצה ונתן לו, לבין שעת התפילה. בשעת התפילה האדם יבקש את הבקשות שלו, אבל ברגע שמסיים לבקש, יעמוד ויבנה חומה ולא ירגיש ויחיה את זה בעצבות כל היום, אלא רצה מה שיוצרך רוצה.

וכך מסופר על רב גדול שפעם אחת כשהייתה בעיה, באו התלמידים שלו ואמרו לרב שצריך הרבה תפילות, אז הרב אמר להם תתפללו אבל אל תעשו בלאגן בשמיים, כמו אדם שרוצה לבקש מעשיר כסף או טובה, עליו ללכת ולבקש יפה. אבל אם הוא הולך ומדבר עם החברים של העשיר ועם הרב של העשיר ועם כל הסביבה של העשיר, גם אם בסוף העשיר יתן לו מה שביקש, הוא עשה בלאגן.

רואים אצל אברהם אבינו, הקב"ה אמר לו "קח נא את בְנֵךְ אֶת יְחִידְךָ אֲשֶׁר אֶהְיֶה אֵת יְצַחֵק", אברהם אבינו לא התחיל לעשות מהומות ולהתפלל ולבקש, ניסה לעשות כך או כך, אלא אברהם אבינו קיים את היסוד רצה כאשר ירצה יוצרך מה שהיוצר רוצה, זה מה שרצה. אם האדם רוצה להתפלל שיתנתק ויתפלל, אחרי שיגמור ירצה מה שיוצרו רוצה.

וזה יסוד בחיים שהאדם צריך לעבוד על עצמו חזק להגיע למדרגה הזו, אחרי הרבה עמל וטרחה לדעת לבנות את הקירות בנשמה שלו בין רצון השם לבין שעת התפילה. ברגע

שהאדם מגיע למדרגה הזו, זו מדרגה גבוהה ומדרגה גדולה ביותר שהחיים שלו יותר בנחת ויותר באמונה ויותר בשלווה עם הקב"ה.

**"וַיֹּאמֶר קַח נָא אֶת בְּנֶךָ אֶת יְחִידְךָ אֲשֶׁר
אָהַבְתָּ אֶת יִצְחָק וְלָךְ לָךְ אֶל אֶרֶץ הַמִּצְרַיִם
וְהַעֲלֵהוּ שָׁם לְעֹלָה"**

מסירות נפש זה למסור גם את הגוף וגם את
הנפש גם עולם הזה וגם עולם הבא

אנחנו רואים בפרשת השבוע הקב"ה מצווה את אברהם אבינו לעקוד את בנו "וַיֹּאמֶר קַח נָא אֶת בְּנֶךָ אֶת יְחִידְךָ אֲשֶׁר אָהַבְתָּ אֶת יִצְחָק וְלָךְ לָךְ אֶל אֶרֶץ הַמִּצְרַיִם וְהַעֲלֵהוּ שָׁם לְעֹלָה". ניסיון העקידה היה ניסיון גדול ואנחנו משבחים את אברהם אבינו שלקח את יצחק לעקוד את בנו דבר גדול, אבל גם אנחנו רואים הרבה אנשים שגם בפה מוסרים נפש על כל מיני דברים, גם גויים הולכים ומוסרים נפש בהרבה עניינים. אם

כך מה העניין הגדול של מסירות הנפש של אברהם אבינו?

אלא רבנו החתם סופר אומר יסוד גדול, אדם שמוסר נפש, נותן את החיים ומת אבל רוצה עולם הבא ושכר בשמיים, זו לא מסירות נפש ממש, מסירות נפש צריכה להיות שהאדם מוכן לוותר על העולם הזה ועל העולם הבא. אדם שאומר אני מוכן לתת את חיי אבל שיהיה לי עולם הבא, זו לא מסירות נפש. בלעם אמר "תָּמֹת נַפְשִׁי מֹת יִשְׂרָאֵל וְתֵּהִי אַחֲרֵיָי קְמָהוּ" (במדבר כג, י) בלעם היה מוכן למות כדי לקבל עולם הבא וזו לא מסירות נפש.

מסירות נפש פירושה למסור את הנפש בעולם הזה ובעולם הבא, לא רוצה שכר ולא רוצה כלום אלא רק לעשות נחת רוח לקב"ה. וזה מה שאומר רבנו החתם סופר בקריאת שמע, בקריאת שמע האדם צריך לכוון לא רק שהוא מוכן למסור את נפשו בארבע מיתות בית דין, אלא האדם צריך לכוון בקריאת שמע שהוא מוסר גם את עולם הבא, מוותר גם על עולם הבא ולא רוצה אותו והכל לכבוד הקב"ה. כי אדם שאומר אני מוכן למות אבל

רוצה עולם הבא, זו לא מסירות נפש. מסירות נפש פירושה למסור גם את הגוף וגם את הנפש, גם עולם הזה וגם עולם הבא.

אברהם אבינו כשעקד את בנו לא חשב שיהיה לו עולם הבא או לא יהיה לו עולם הבא והוא עושה את זה בשביל שכר, אלא הוא מסר את נפשו שהוא מוותר על הכל לכבוד שמיים, זו מסירות נפש אמיתית לכבוד שמיים. אז מתי שאדם חושב בדעתו למסור את נפשו, שידע שלמסור את נפשו זה גם בעולם הזה וגם בעולם הבא.

